

DÉLMAGYARORSZÁG

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal Szeged,
Korona-utca 15. szám
Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal IV.,
Városház-utca 3. szám

REGGELI ÉS ESTI LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA SZEGEDEN
egész évre . K 24.— félre . . . K 12.—
negyedévre . K 6.— egy hónapra K 2.—
Reggeli lap ára 4 fillér

REGGELI ÉS ESTI LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA VIDÉKEN
egész évre . K 28.— félre . . . K 14.—
negyedévre . K 7.— egy hónapra K 2.40
Esti lap ára 2 fillér

TELEFON-SZAM:
Szerkesztőség 305. ☎ Kiadóhivatal 836
Interurbán 305.
Budapesti szerkesztőség telefon-száma 128—12.

1911 augusztus 17

Egy szép napon úgybár mégis csak elő fogja hívni a király az ő miniszterelnökét és meg fogja vele beszélni a helyzetet. Meg fogja tőle kérdezni:

— Van-e ebben a parlamentben a véderőreformnak többsége?

— Van, felség, — fogja felelni a miniszterelnök.

— Hát a népparlamentben lesz-e többsége?

— Nem tudom felség — lesz a kötelességszerű válasz.

— Tehát nincs garancia arra, hogy az általános egyenlő szavazati jog meghozza véderőnknek, ami sürgőstén kell?

— Nem lehet garancia, mert egy még meg sem született parlament elhatározását előre lekötöni nem lehet.

— A véderőreformot tehát ebben a parlamentben kell és lehet megszerezni.

— Igenis, felség.

— Csinálja Ön az általános szavazati jogot?

— Programomnak minden pontját hűségesen betartom, felség. A statisztika meg lesz októberben. A szakvéltmények utban vannak. A javaslat talán még az idén kész lesz. Mindennap tesznek egy lépést a választói jog reformjának siettetésére.

— És a parlamenti ellenzék mégis Ön ellen harcol?

— Igenis felség.

— Hát az ellenzék nem akarja a választójog reformját?

— Ugy kell lennie felség, mert mennél többet teszek a reform érdekében, annál jobban kiélesek ellenem a harc.

— És a parlamenten kívüli szövetségesek, a szabadkőművesek és szocialisták még mindig kitarának az obstruáló ellenzék mellett, holott nem az, hanem — Ön csinálja az általános szavazati jogot?

— Igenis, így van felség.

— És ha Ön abba hagyná a választójogot, melyért csak Ön dolgozik, míg mindenki más ellene dolgozik? És ha Ön kijelentené, hogy nem csinál általános szavazati jogot? Meg kapná akkor mai ellenfelei zömének támogatását?

Föltétlenül és azonnal. Andrásytól, Károlyi Mihálytól, a Kossuth-párttól az én pártomat jóformán csak a radikális választójog választja el . . .

— És ha kormányom lemondana erről az eszméről, mely ellen még a propagálói is harcolnak és a választójog terén azt az elvet

valósítaná meg, amelynek a mai parlamentben tulnyomóan több híve van, — akkor keresztül menne a véderőreform?

— Felség, kötelességszerű őszinteséggel jelentem, azt hiszem, rövidesen keresztül menne . . .

— Nos hát, akkor . . .

Nem kell befejezni ezt a megkezdett párbeszédet. Gondolkozzanak rajta egy kissé azok, akik igazán hívei az általános szava-

zati jognak és akiknek ez a reform mégis csak fontosabb, mint az, hogy az új kabinetben, mely az általános szavazati jogot nem csinálja meg Justh, Batthány, Holló, vagy esetleg Apponyi, Kossuth és Désy miniszterek legyenek. Gondolkozzanak rajta, de gyorsan! Mert nem lehet tudni, a mindinkább tisztuló helyzet ezt a ma csupán elképzelt párbeszédet mikor érlelheti aktuálissá!

Szeged város üzemei.

Százezrek vesznek kárba!

Szeged szabad királyi város költségvetését valahányszor nyilvánosságra hozzák, mindig szenzációkat olvashatunk. Szomorú szenzációkat. Pedig milyen tapintatosan hozzák tudomásra az eredményt. A mindig szomorú eredményt. Különösen a város üzemeiről ha szólnak. Azokról, amelyek nincsenek. Meg amelyek megvannak. Ebben a gazdag, metropolis városban százezrek vesznek kárba! Ebben a gazdag, nemzeti fővárosban óriási a tennivaló. A helyes gazdálkodás, a város népéért, az igazi, küzdő családokért való munka még mindig ismeretlen. Ebben a városban a mostani uton tovább haladni nem szabad! Mert városi üzemeink mind a legkezdetlegesebb, szegényes állapotban vannak, igazi, várható hasznót nem hoznak, *nincsenek arányban a város erejével!*

* * *

Szeged óriási városi birtokai kezdetleges kezelésben vannak, a nép nem juthat hozzájuk. A beígért parcelizációt elfelejtik. A nép pusztul! *Szeged város üzemeit nem szaporítják.* Amelyek megvannak, inkább teherre valók. A városi gőzfürdőre többet ráfizettünk, mint Európa összes városi, községi fürdőiben a mennyi kárba kerülhetek az ilyen üzemek. A hatalmas városnak, de az egész vármegyének is nincs megfelelő közközháza ma se. Szeged városban még katonai barakkok sincsenek.

A többi városi üzemek pedig . . . most jut eszünkbe, hogy nem igen vannak. Hol vannak a munkásjóléti intézmények, hol vannak az igazi kultúra, a társadalmi gondoskodás dokumentumai? Hol vannak?! A nagyköruton kívül? . . .

* * *

Szeged szabad királyi város gazdálkodásából bemutatunk egy példát. Azt, amelyikre a legbüszkébbek voltunk. A városi *közbúgóhidat*. Na, mert kiderült, hogy erre is büszkéek lehetünk, — ez is olyan, mint a többi. A vágóhid költségvetéséből, melyet most tettek röviden közre, láthatjuk, hogy a múlt évi, gyöngé, százötvenezer koronás bevételnek csak a felét várják. Tehát közel százezer koronát veszünk ezen az egy üzemen egy év alatt! Holott eddig is, aránylag: nem sokat nyertünk. Gyönyörű!

* * *

A szegedi közbúgóhidat óriási befektetéssel csinálták, akkor, amikor a régi vágóhid rosszabb volt a kutyabagosi sintertelepnél. És a vágóhid üzeme, az újé, szintén botrányokba fuladt. Épen e sorok írója leplezte le, hogy az új vágóhid új gépalakításai az udvarra kidobva rozsdásodnak. Hosszu ideig, óriási kár keletkezett így. A városi *jéggyár* nem működött. Emiatt és hasonló jók miatt a mészárosok és hentesek valósággal föllázadtak. Annyi mindenféle bajon mentek keresztül, hogy egyik-másik közülük tönkre ment, de a közönség is szenvedett, mert rettenetes piacmizériák kísértettek. Nem csoda, hogy a múlt télen védekezni próbáltak az élelmes mészárosok, vendéglősök, gyárosok és nem a vágóhidi jéggyárhoz fordultak. De a közbúgóhid híre elterjedt a környékre, az állatpiac mizériák ismeretesei lettek. Aki tehát tehette, elkerülte Szegedet, a vágóhidat, a piacot, a vásárt. Jöttek aztán más bajok, sertésvész, marhadrágaság, tönkrement iparosok, maradiság, segíthiány, csupa nyavalya, légiószámra, úgy hogy láthatjuk az eredményt: majd százezer

korona kár, csak a közbúgóhidon, csak ezen az egy városi üzemen.

Hol van még a többi kár? Amit az iparosok szenvednek? Amit a város és a közönség szenved? Ki tudja azt kiszámítani?!

* * *

Es aztán jönnek a nagyképűek, a patópál urak, akik megálapítják, hogy a városi üzemeket nem kell szaporítani, nincs rájuk szükség és így tovább. Persze, ilyen üzemekre, mint a szegediek, nincsen szükség! De községi, városi helyes, megfelelő ötlettel és tudással, *becsületos jóakarattal* vezetett üzemekre igenis szükség van! Különösen Szegeden, ahol az ilyen üzemek serege hiányzik. Megfelelő községi, városi üzemek nélkül haladó várost képzelni se lehet. *A szociális társadalmi segítséget egy városnak ilyen üzemekkel kell megadni!*

Országos figyelmet érdemel, hogy Szegednek micsoda városi üzemei vannak.

Magyar paprika, magyar kukorica a német piacon.

Néhány évvel ezelőtt Németországban, de Ausztriában is nem tudták, milyen finom csemege lehet a teljes kukorica és a zöld paprika. Ezt a magyar, nemzeti vagy milyen eledelt aztán megismerték a kiváncsi németek is. Azóta sokan ezzel akarnak élni, amikor szezonja van. Drága pénzt fizetnek szívesen a friss tengeriért és a zöld paprikáért. De a német tengeri termés az idén elszáradt. A szárazság miatt az említett cikkek közül nagy a hiány. Ha tehát tőlünk szállítanának a berlini, frankfurti, müncheni, drezdai, bécsi és a többi piacra, akkor rendkívül jól keresnének a magyar gazdákat. Csakhogy — Magyarországon vagyunk. Itt minden jó dolog, minden nagy dolog meghiusul, mindent megesz a fene meg a politika! Például Szegeden kinek jut eszébe, hogy terméseinkből vihetnének más vidékekre vagy a külföldre? Ki törődik a szegedi és délvidéki gazdákkal? Melyik gazda tud segíteni magán? Pláne Szegeden és vidékén! Egy-egy vidéken már történik valami. Például *Nagykőrösről* csak uborkából egy millió koronát árultak, *Makón* a hagyma-eksport világhírű lesz maholnap, *Szegeden* pedig? Ó, ezt az ördögnek se magyarázni, itt, jó öreg magyar szokás szerint már a saját zsirunkba se fuladhatunk. De a közöny, a kicsinyesség, a maradiság megöl mindent!